

Střední škola a Vyšší odborná škola cestovního ruchu

Senovážné nám. 12, České Budějovice, 370 01

Celková koncepce a kritéria hodnocení ústní části zkoušky - ČJL

Ústní zkouška je jednou z dílčích částí komplexní zkoušky z českého jazyka a literatury. Předmětem ústní části zkoušky jsou praktické komunikační dovednosti a přiměřená analýza a interpretace uměleckého i neuměleckého textu, a to s využitím znalostí a dovedností získaných v průběhu studia na daném typu střední školy. Organizace ústní části maturitní zkoušky od školního roku **2021/2022** přechází zpět do kompetence jednotlivých škol.

Žák odevzdává ředitelce školy seznam literárních děl sestavený na základě **školního maturitního seznamu četby**, který je volně dostupný na webových stránkách školy a žáci zde najdou přesně specifikována pravidla výběru jednotlivých knih. Závazný termín odevzdání je vždy stanoven na **31. března / popř. 30. června /podzimní termín/** příslušného školního roku a tento dokument je zároveň seznamem maturitních zadání. Zkoušku žák koná s pracovním listem, který dostává až po vylosování zadání.

Struktura zkoušky

Struktura zkoušky se skládá z analýzy uměleckého textu, charakteristiky literárněhistorického kontextu a analýzy neuměleckého textu.

1. Charakteristika uměleckého textu je tvořena 3 částmi:

- I. část: téma, kompozice, literární druh a žánr;
- II. část: vypravěč / lyrický subjekt, postavy;
- III. část: jazykové prostředky.

2. Literárněhistorický kontext literárního díla

3. Analýza neuměleckého textu je tvořena 2 částmi:

- I. část: porozumění textu, charakteristika komunikační situace;
- II. část: funkčněstylové charakteristiky textu, jazykové prostředky.

Poslední oblastí, v níž je žák hodnocen, je kritérium **výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury**. Hodnocení žáka v tomto kritériu je založeno na jeho výkonu v průběhu celé zkoušky.

Zadání zkoušky

Naprosto zásadním a určujícím prvkem pro ústní zkoušku je pracovní list. Tvoří základ pro analýzu textu a je vlastním zadáním zkoušky, které je jednoznačně určeno názvem literárního díla – např. Karel Čapek - Bílá nemoc. Pracovní list obsahuje **výňatek z uměleckého textu, výňatek z neuměleckého textu a strukturu zkoušky**.

Průběh zkoušky

Po vylosování maturitního zadání dostává žák od zkušební maturitní komise pracovní list, následuje příprava „na potítku“ v délce 20 minut. Vlastní ústní zkouška trvá 15 minut. V jednom dni **nelze losovat dvakrát** pracovní list ke stejnému literárnímu dílu – literární dílo, které již bylo vylosováno, je totiž pro daný maturitní den vyřazeno.

Hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury

Hodnotiteli ústní zkoušky jsou učitelé českého jazyka a literatury konkrétní školy. Princip dvou hodnotitelů (zkoušející a přísedící) a také struktura zkoušky, která mj. blíže specifikuje vědomosti a dovednosti ověřované v rámci ústní zkoušky, významně přispívá k objektivizaci zkoušky.

Žák je hodnocen v 7 oblastech, ve všech může získat maximálně 4 body, nejvýše tedy 28 bodů za celou zkoušku. Hranice úspěšnosti je stanovena na **44% - tedy 13 bodů** – v tomto případě žák ještě zkoušku úspěšně zvládnul. Čas, který je věnován jednotlivým částem ústní zkoušky, by měl odpovídat jejich podílu na bodovém hodnocení ústní zkoušky. Vzhledem k zadání zkoušky, kterým je literární dílo, by analýze uměleckého textu a charakteristice literárněhistorického kontextu měly být věnovány **2/3 celkové časové dotace** (orientačně tedy 10 min) a analýze neuměleckého textu **1/3 celkové časové dotace** (orientačně tedy 5 min).

Poslední oblastí, v níž je žák hodnocen, je kritérium **výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury**. Hodnocení žáka v tomto kritériu je založeno na jeho výkonu v průběhu celé zkoušky, žák může být hodnocen maximálně 4 body. **Celkové hodnocení v předmětu ČJL se vypočítává v následujícím poměru: 40% písemná práce, 60% ústní zkouška.**

Uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky pro žáky s PUP

Mezi možná uzpůsobení podmínek patří například navýšení časového limitu, možnost použití individuálních kompenzačních pomůcek, formálně upravená zkušební dokumentace, možnost využití podpory asistenta nebo služeb tlumočníka.

Hodnocení výsledků zkoušky u žáků s PUP

Kritéria hodnocení výsledků zkoušek jsou shodná s kritérii hodnocení intaktních žáků. Při hodnocení písemné práce a ústní zkoušky z českého jazyka a literatury se zohledňují symptomy uvedené v doporučení vystaveném v ŠPZ.